KVINNORNAS TIDNING

Ärade Damer!
Lämpligaste Present
för en herre är:
en **WILKEHATT**
15:50 och **9:—**

N:o 1. 4:de årg. **6 Januari 1924.**

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
» sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje söndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: *Vallgatan 27, Göteborg.* Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6:—. 1/2 år Kr. 3:50. 1/4 år Kr. 2:—.
Lösnummer 15 öre.
Centraltryckeriet, O. Ericson, Göteborg 1924.

Eftertryck tillåtes gärna om "Kvinnornas Tidning", med hela namnet utsatt, angives som källan.

INNEHÅLL.

Utlandskrönika i sammandrag.
Vårt program.
Perrongbiljetter. Av Ragna Peters.
Persborg. Av Beatrice Zade.
Facklighet — eller mänsklighet? Av H—t. H—n.
Ler göteborgaren mindre än andra svenskar?
Teater.
Drömmens mysterium. Av * * *
Dåligt minne. Av Margareta Heijkel
Gamla Hanna. Novell.

——::——

Utlandskrönika
i sammandrag.

Vid det nya årets ingång synes förhållandet mellan Frankrike och Tyskland förete en avgjord förbättring. Presidenten, Millerand, har vid sin nyårsmottagning för diplomatiska kåren anslagit märkligt försonliga toner. Kanske kan man sätta dem i förbindelse med det förestående regeringsskiftet i England.

En tysk industriman dr Arnold Rechberg har besökt Paris, varvid han såväl inför Poincaré som inför franska industrikretsar framlagt ett förslag om ett tyskt-franskt kapitalistsamarbete. De franska kapitalisterna skulle genom aktieförvärv köpa sig in i den tyska industrien. D:r Rechbergs aktion har väckt ond blod i Tyskland såsom föregripande den tyska regeringens försök att träffa en förmånlig uppgörelse med Frankrike.

En fransk-tjeckoslavisk allians med militär innebörd har slutits och skall, innan den underskrives, föreläggas även de övriga till "lilla ententen" hörande makterna, Rumänien och Jugoslavien. Med denna allians, vilken är riktad mot Tyskland, Österrike och Ungern, har Frankrike fått en ersättning för den tidigare alliansen med det tsaristiska Ryssland och ytterligare stärkt sitt överälde på det europeiska fastlandet.

Alliansen kom som en överraskning för England, och dess press ger öppet uttryck åt sitt misshag. "Fortnightly Review" i vilken man brukar finna ledande liberala synpunkter, förklarar, att England och Frankrike drivit isär. "England", skrives det, "står otvivelaktigt inför en avgörande kursförändring och kommer att återgå till sina gamla traditioner: upprätthållandet av den europeiska jämvikten. Englands politik har alltid varit baserad på handlingsfrihet gent emot varje särskilt land. Därför ha vi också ständigt bekämpat varje stat, som med vapenmakt genom geografiska fördelar, som den njutit gott av, eller genom politiska schackdrag uppnått en dominerande ställning". Tidningen pläderar för ett engelskt närmande till Tyskland, Polen och Ryssland samt till Spanien och Italien.

I England har det liberala partiet och arbetarpartiet beslutat att genom ett misstroendevotum störta den sittande konservativa regeringen omedelbart vid parlamentets öppnande. Arbetarpartiet, som det näst starkaste partiet kommer då att enligt konstitutionell praxis erhålla i uppdrag att bilda regering.

Den italienska pressens betraktelser över det gångna året präglas av den största tillfredsställelse. Landet har njutit en glädjande arbetsro, förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare är förtroendefullt o. gott o. de intaga en stark enighetsfront mot den utländska konkurrensen. Folket är besjälat av patriotism. Italien njuter den sociala fredens välsignelser.

Den polska pressens årskrönika för 1923 ser ut så här: politiska mord, bombattentat, oroligheter, strejker, gatuoroligheter, en fortskridande ekonomisk desorganisation, finansiell tillbakagång, sjunkande prestige utåt på grund av de olika regeringarnes kortvarighet.

Det mexikanska upproret är, enligt vad engelska pressen meddelar icke så farligt som det utmålas.

Det belgiska parlamentet kommer snart att få sin första kvinnliga deputerade. Det är en suppleant, m:me Bonnewijn som rycker in på en ledigbliven plats.

England har bekymmer i Indien på grund av den snabbt växande nationella rörelsen, som vill frigörelse från det engelska överväldet. Afgahnska oroligheter vid indiska gränsen äro också en källa till om icke direkt oro så dock förtret.

Ett förstulet men allmänt europeiskt närmande till Ryssland gör sig märkbart. Den blivande engelska arbetareregeringen torde komma att *de jure* erkänna sovjetrepubliken, vilket exempel övriga länder torde komma att följa.

——::——

Vår följetong.

Det hade varit vår avsikt att börja med en ny följetong i föreliggande nummer, och vi hade redan köpt översättningsrätten till en nyutkommen berömd tysk roman, utvald av en expert på området. Det har emellertid visat sig, att expertens och redaktionens smak icke överensstämt. Romanen är utmärkt, men dess ämne bjuder emot — skildringen är förlagd till tiden för tyska revolutionen, och vi ha fått nog av de nedbrytande makternas spel. Redaktionen är emellertid på jakt efter ett bättre fynd och drunknar f. n. i romanläsning.

Vi bedja vår läsekrets att ha vänligt tålamod ett par tre veckor, efter vilka vi skola komma med den goda roman, som sedan skall löpa "under strecket". Vi vilja endast giva det bästa!

——::——

Blir man ej retad, är man nog beskedlig;
i fred är det nog lätt att vara fredlig.
Då någon stackare beklagar sig,
förargad ger man honom ett "ack tig!"
Men hade vi av plågans vikter lika,
vi skulle kanske ännu högre skrika.

Shakespeare.

——::——

Vårt program.

Vårt redaktionella program har framlyst i de artiklar, som publicerats i det hundratal tidningsnummer vår tvåårig verksamhet omslutit. En klarläggande sammanfattning därav torde dock vid det nya årets ingång vara på sin plats.

Nåväl!

Vi hava en trosviss övertygelse, att kvinnorna — tillsammans med männen — kunna och även vilja tillföra världen det nya element, som i god och lyckobringande mening skall bidraga till mänsklighetens framåtskridande.

Denna förklaring behagar otvivelaktigt våra läsarinnor, men förefaller dem samtidigt synnerligen djärv och mycket osannolik.

Vi fortsätta emellertid frimodigt vår deklaration:

Lika övertygade äro vi, att det i c k e kommer att ske genom ett aktivt understödjande av den partipolitik, som nu dominerar och förgiftar hela det europeiska samfundslivet!

Detta tillägg torde göra den första satsen i vår programförklaring ännu osannolikare i våra läsarinnors ögon.

Låt oss försöka reda ut saken!

Man tillvitar kvinnorna liknöjdhet för politiken och obenägenhet att låta inskriva sig i och stödja de olika partierna. Helt säkert på goda grunder!

Men att i detta sakförhållande se bevis för att kvinnorna äro liknöjda för samhället och dess öden — med vad rätt gör man det? Varför icke försöka en annan närmare till hands liggande förklaring, den nämligen att de politiska metoderna, uppfunna av den manliga hjärnan och tillrättalagda för den manliga kamplusten, antagligen icke passa kvinnorna, icke överensstämma med deras fredligare läggning, icke godtages av deras hjärna och fullständigt underkännas av deras hjärta?

Vad ger partiväsendet fäderneslandet och folket, som skulle kunna fylla kvinnorna med beundran och tacksamhet för dess verksamhet? Svaga, kortlivade regeringar, en riksdag, av vars medlemmar många skulle göra landet större tjänster genom att återvända till plog och spade, hyvelbänk och maskin än att syssla med statens angelägenheter, vilka de sakna förmåga att självständigt och kunnigt bedöma, samt slutligen ett partikiv och en partisplittring, som för folket, vilket instinktivt vill enighet och sammanhållning, kännes som en kväljande samhällsvantrevnad.

Vad utlovar partiväsendet för framtiden, som skulle kunna tända kvinnornas entusiasm och ingiva dem åstundan att upprätthålla och ytterligare stärka det? Utvecklingen hos andra på det sluttande partipolitiska planet längre hunna länder ger svaret och ett *avskräckande* svar!

Ordet "politik" kan vigast översättas med styrande verksamhet i stat och värld, "styrelse".

Liksom världspolitiken, världens styrelse, icke varit och icke är en god och förnuftig vilja folken emellan, syftande till deras gemensamma bästa, utan i stället kampen om överväldet i världen mellan maktlystna, avundsjuka och fientligt sinnade nationer, så är inrikespolitiken, de olika ländernas inre styrelse, icke ett medborgarnas vänliga samarbete för gemensamt väl utan har urartat till en kamp om makten mellan olika partiledningar, vilka vilja tvångsfrälsa folken var och en efter *sina* patentmetoder eller krasst tillgodose egna själviska intressen.

Världskriget med dess tolv miljoner dräpta, dess mångdubbla antal krymplingar och dess omätliga lidanden för hela Europa var en frukt av världspolitiken, nationernas kamp om herraväldet i världen. De olika ländernas partipolitik, i vilka stora folkskikt deltaga med en lidelsefullhet som aldrig tillförne, har givit eller kommer att ge liknande onda frukter. Aldrig hava ländera varit sämre styrda än nu, aldrig hava samhällsförhållandena varit otryggare, aldrig klasshatet större, aldrig hava nationerna drivit så redlöst mot okända fruktade mål, aldrig har civilisationens undergång synts så nära som nu. Det har icke varit *brist* på partipolitik, det har funnits alltför mycket av den varan!

Partipolitiken sådan den nu framträder har icke folkens hjärta. Den strider mot den i människans sinne djupt rotade samhörighetskänslan, på vilken nationerna uppbyggts.

Hur stark denna känsla är visas bäst av den svårighet partipolitiken har att fullständigt spränga sönder de olika folken efter partilinier — överallt finnes en större eller mindre sammanhållning kvar, o. det starkaste elementet därinom utgöres av kvinnorna. När Mussolini vid ett tillfälle, då Italien syntes stå inför inbördeskrig och anarki, vädjade till den nationella samhörighetskänslan gav den genast ett hänfört svar. Rörelsen, vilken även kvinnorna med entusiasm skänkte sitt stöd, vällde oemotståndligt fram över landet, de inbördes kämpande partierna upplöstes, den forna partipressen prisade den nya fredliga tiden, och det italienska folket företer i dag en beundransvärd bild av självtukt, av inbördes välvilja, samhällslugn, enighet, styrka och ekonomisk uppblomstring.

Även i vårt land ger sig en stark partileda tillkänna — vi hava sett tydliga utslag av den i valmanskårens motvilja mot att gå till valurnorna för att tjäna partiledningarne. Ett annat tidens tecken är bildandet av den opolitiska organisationen "Nationella samlingsrörelsen".

När man gav kvinnorna den politiska rösträtten och därigenom medborgerlig fullmyndighet, hoppades man allmänt, även på manligt håll, att de skulle tillföra samhällsarbetet en god och egenartad kraft med nya initiativ och uppslag, att de för folket skulle göra samhället till något likartat med vad hemmet genom deras förtjänst är för familjen. De kvinnor, som togo ledningen, sökte icke eller, om de sökte, funno de icke denna självständiga väg, utan anslöto sig till den manliga partipolitiken.

Man kan icke finna att härmed åstadkommits något mera, än att kvinnorna öka de olika partiernas numerär, och att de äro behjälpliga att sprida den olycksaliga samhällssöndring, som följer med våra dagars partipolitik, även till kvinnovärlden.

Det är för den, som skriver detta, okänt, hur medlemsstarka de politiska kvinnoorganisationerna i vårt land äro och hur varm entusiasmen och glädjen därinom. Men det finns dock anledning tro, att marken är hårdarbetad.

Det måste vara så! Partipolitiken finner ingen genklang i kvinnosinnet.

När man, som nu sker, begär kvinnornas intresse för världspolitiken, världens styrelse, riktar man sig icke till ett maktbegär och en stridslystnad som ej finnas hos dem utan till den fredskärlek, det behov att avstyra strid och att skapa samförstånd, den längtan efter lugna, goda, trygga förhållanden, vilka man vet, att de äga och som utgöra deras väsendes ädlaste och dyrbaraste tillgångar.

Det naturliga hade varit att förfara på samma sätt, när kvinnornas hjälp påkallades i de olika ländernas inrikespolitik.

En kvinnlig världsopinion för internationell fred håller på att bildas och skall i tidens fullbordan bliva verklighet. Arbetet är lätt. Man behöver icke skapa nya krafter och intressen hos kvinnorna, man skaffar endast en naturlig utlösning åt dem som redan, medvetet eller ännu slumrande, finnas hos dem.

Lika naturligt och lika löftesrikt för framtiden som kvinnornas internationella fredsarbete ter sig, lika naturligt förefaller det, att den kvinnliga insatsen i de olika folkens samhällsliv tar formen av ett målmedvetet arbete för den inre försoning och fred, som äro framtidens bästa löfte för alla.

Det är detta inre fredsarbete, som äger denna tidnings intresse. Det var också till detta arbete liksom till kvinnornas internationella fredsarbete, som i denna artikels inledning hoppet knöts att kvinnorna skola bidraga till att i god och lyckogivande riktning omskapa världen!

Vi förstå, att politik, en styrande verksamhet behöves i staten, men vi inse också, att folklycka i form av lugna, trygga, av rättvisa och hög moral präglade samhällsförhållanden icke huvudsakligen beror på politiken, lagstiftningsarbetet, utan på individernas, de olika intressegruppernas och klassernas sinnesart, deras hänsynstagande till varandra, deras samhörighetskänsla, deras inbördes förtroende och välvilja, deras offervilliga fosterlandskärlek.

Att hos kvinnovärlden söka väcka och utveckla dessa känslor — *det är vårt program!*

——::——

Ingenting är ledsammare än idel nöjen och ingen har större behov av dem än just den som har mest av dem.

Cunningham Geikie.

——::——

Perrongbiljetter.

Det finns åtskilligt här i världen som inte är så bra som det kunde vara, och till detta hör k. järnvägsstyrelsens perrongbiljettsystem. Det är möjligt att denna indirekta beskattning är nödvändig, men då bör den åtminstone göras så litet kännbar som möjligt. Och det är just detta vederbörande myndighet inte förstått sig på.

Jag blev varse detta under helgen, när jag gått ned till stationen för att möta morbror August från Stockholm. Morbror August är släktens enda kvarlevande manliga stöttepinne, och jag hade velat celebrera hans ankomst genom att sammanblåsa de förutom mig fem kvinnliga anhöriga han äger i denna goda stad. Alla fem hade snyftande av glädje lovat att komma och voro naturligtvis redan komna, när jag kl. 9,5 okänd och i det närmaste osedd beträdde vår gentila banhall.

Det skall aldrig upphöra att förvåna mig hur svårt människor ha behålla kontenansen inför tidsbegreppen på en järnvägsstation. Fastän alla visste att tåget skulle komma 9,20 och alla kunde se att klockan blott var 9,5 voro alla lika övertygade om att det redan kommit, och att den stackars, stackars morbror August fått irra ensam ute på stan. Mina lugnande försäkringar hjälpte inte det bittersta. Fem pälsomhöljda bylten stormade energiskt fram mot vändkorset, och motades lika energiskt tillbaka, därför att de saknade perrongbiljetter.

— Perrongbiljetter! skreko de upproriskt om varandra. — Vad är det för ett nytt påhitt! Får man nu inte gå ut på sin egen station... Ja, det är sanning det! Maken har jag då aldrig sett.

Jag hade förtvivlad grävt fram min portmonnä. Inga 10-öringar *naturligtvis!* Finns det en människa skapad som har en 10-öring, när hon behöver den, skulle jag oändligt gärna vilja stifta hennes bekantskap! Och finns det någon som förstår vad det vill säga att bland fem till hysteriens gräns bragta damer behöva 12 tioöringar, som man inte har.

Jag störtade till en kiosk.

— Snälla fröken växla!

— Jag har inte en tioöring.

Jag störtade till en annan kiosk.

— Kan man få en tidning?

Den räcktes nådigt jämte alla möjliga slantar tillbaka på en 2-krona utom tioöringar. Mitt knep hade alltså inte lyckats.

— Vill fröken inte vara vänlig ge mig 10-öringar i stället?

— Här finns inga tioöringar!

En ny kiosk. Samma svar överallt. På avstånd såg jag fem pälsmössor och skinnkragar vaja som i orkan.

Jag rusade vidare och lyckades verkligen slutligen att efter åtskilliga irringar inom järnvägens hank och stör hitta det enda ställe, där man har skyldighet att växla, nämligen biljettluckan.

Vid perrongbiljettsautomaten stod kö. Alla morrade och grumsade över dessa två biljetter för dessa två tioöringar, som ingen människa ha-

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
"Kreditbolaget"

(Inf. gen. Göteb. Tandläkaresällskap)
Tandläkare Anne-Marie Heijde
Vasaplatsen 1. Telefon 15500.
Rådfrågning: Vard. 1/2 2—1/2 3, övriga tider efter avtal.

Tandl. SVEA LEFFLER.
Spec. Äkta Porslinsfyllningar.
Viktoriag. 8. Tel. 8958. Vard. utom lörd. 1—2.

Wilhelmina Tholin
Ex. ansiktsmassör,
Chalmersgatan 17. Tel. 3934.
Mina välkända behandlingar för ansikte, händer, hals och armar rekommenderas. Pomador för hyns vård, Skin-Cream för Ekzem, klåda, revor m. m. 5:50 pr burk.
OBS.! Ingen har min metod i Sverige. Har med framgång praktiserat i London, Berlin, Köpenhamn, här i 25 år.
På samma gång får jag önska
ETT GOTT NYTT ÅR!
och får jag tacka för det stora förtroende som visats mig under de gångna åren och hoppas på talrikt besök under kommande år.

de. Äntligen blev det min tur. Tolv tioöringar, tolv dragningar, tolv perrongbiljetter! Bakom mig otåliga knuffar, bland pälsverket full tyfon.

När jag äntligen med mina fem släktingar i kölvattnet skred fram till vändkorset fick jag se på anslagstavlan att Stockholmståget beräknades anlända först klockan elva!

Pälsballongerna omkring mig sjönko utmattade ihop.

— Stackars August! ljöd det i korus på äkta kvinnovis. Stackars, stackars August!

Vi fördrevo vår väntan med en promenad in mot stan och iakttogo det extraordinära buslivet på Östra Hamngatan. Det var bitande kallt. Inte ens morbror August lyckades förmå mina frysande anförvanter att ignorera detta faktum. Klockan 10 troppade 2 av sällskapet hem och vid kalv 11-tiden 2 till. Vid ankomsten till stationen medförde jag endast en moster och 12 perrongbiljetter.

Anstucken som hela världen i övrigt av det rådande sparsamhetsraseriet beslöt jag att göra mig av med de överflödiga 8. Vid automaten stod en karl och knåkade med en 10-öring. Den gick inte in. Tio personer stodo omkring och tittade intresserat på.

— Automaten är stängd. Det behövs inte några biljetter längre, upplyste en behjärtad privatperson.

Mycket riktigt! Vändkorset var tomt. Folk gick ut och in hur de behagade. Man återsåg samma människor som man sett för två timmar sedan, fäder, mödrar, onklar och tanter. Alla med överflödiga perrongbiljetter på fickorna.

Klockan 11,21 kom slutligen tåget. Morbror August fann icke den representativa släktsamling, jag drömt om. Men jag hade vid denna tidpunkt nästan glömt honom. Hela mitt intresse var uppslukat av att söka lösa k. järnvägsstyrelsens perrongbiljettsrebus: Här är automaten, men var äro tioöringarna?

Kan den egentligen inte göras enklare?

Tiden är i våra dagar för dyrbar att man skall stå ut med "tant de bruit pour une omelette".

Ragna Peters.

——::——

PÄRLOR
JUVELER
i modern infattning fördelaktigast
hos
K. Anderson
Hovjuvelerare. Ö. Hamng. 41.

Förlovar
eller
Gifter
Ni Eder, så annonsera det i
GÖTEBORGS
MORGONPOST
Alla Edra vänner, läsa den tidningen.
Läst i varje bildat hem i västra Sverige.

Persborg.

En kvinnas livsgärning.

Av *BEATRICE ZADE.*

Få pensionat i Sverige torde vara så kända — och välkända — som Persborg. Det förtjusande läget vid Rättvik på Siljans väna strand, det stora, välordnade, smakfullt inredda huset, tillfälle till sport och angenämt sällskapsliv, ett gott bord och modern komfort — allt detta gör, att gästerna trivas och gärna komma tillbaka, när de en gång funnit vägen dit. Men något, som jämförelsevis få veta, är att Persborg, sådant det nu året om står berett att skänka rekreation, vila och förströelse, representerar en kvinnas livsgärning.

När Hilda Rehnström för tjugu år sedan övertog det ursprungliga huset, bestod det — mirabile dictu! — av sex rum och fyra kök. Det var väl från början ämnat till bostad åt flera familjer, fastän ett litet pensionat omsider inrättats där. Fröken Rhenström har sedan småningom byggt om och utvidgat det, tills det fått sitt nuvarande både imposanta och tilltalande utseende och sina trevliga annex. "Jag har byggt hela tiden jag haft Persborg", säger hon med ett förnöjt leende, när hon för en omkring i sitt rike. Man märker, att hon särskilt intresserar sig för bygge, och fastän hon haft en sådan rådgivare som professor Clason och en sådan utförande hand som arkitekten C. A. Collet, har hon säkerligen alltid själv varit själen i det hela. Det ligger något så personligt enkelt och enhetligt över detta pensionat både ute och inne, att man omöjligt kan tvivla därpå. Och så det, att allt gått så småningom, efter hand som fröken Rehnström själv förvärvat medlen därtill, sätter också sin särskilda prägel på det hela. Intet aktiebolag eller konsortium har här placerat kapital och beräknad ränta, utan en stark, modig kvinna har ensam skapat alltsammans med sin vilja och sitt arbete.

Den första ombyggnaden skedde 1906, den andra 1913, och den rymliga matsalen tillfogades år 1919. Däremellan uppfördes "Gillestugan" för konserter, dans och samkväm år 1916, och nu har slutligen sistlidna sommar den s. k. Sportstugan blivit färdig, ett annex med små trevliga, praktiskt inredda och mycket billiga rum . Därmed anser fröken Rehnström sitt arbete vara avrundat, på sätt och vis avslutat. Nu behöver hon endast vårda och underhålla vad tjugu års strävan skapat. Med sitt levande verksamhetsbegär, sin ypperliga organisationsförmåga och osvikliga samvetsgrannhet kommer hon också att ständigt försköna och förbättra sitt älskade Persborg, det kan man förutsäga utan att vara i besittning av någon siaregåva.

Traktens konstnärer och litteratörer ha givit Persborg det poetiska namnet Dalarnas Ekeby. Själva äro de naturligtvis "kavaljererna", vilka alltför gärna draga in som gäster hos "majorskan", som fröken Rehnström kallas. Man kan ej tänka sig en mera träffande benämning, ty vistelsen på Persborg utgör en verklig ersättning för det alltmer försvinnande svenska herrgårdslivet, denna aristokratiska blandning av stilla vardagstrevnad och muntert sällskapsliv, av lantlig frid och nutida bekvämlighet. Särskilt om helgerna härskar ett glatt ungdomsliv med sport, dans och utfärder på Ekeby—Persborg. Pensionatet kan härbergera mer än åttio gäster, men verkar dock på intet sätt ödsligt de tider på året, när ej alla rum äro upptagna. Mången tycker för övrigt, att det är trevligast då, och säkert är, att man har mera glädje av "majorskans" kärnfriska väsen, när hon ej har huset alltför fullt. Sedan hennes mor, som i början troget stod vid hennes sida i alla bestyr, gått bort, är ju fröken Rehnström ensam om ledningen av det hela.

Ingenstädes kan man väl bättre lära känna Dalabygden än på Persborg. Fastän fröken Rehnström ej är född däruppe, utan till börden sörmländska, älskar hon Dalarnas land och folk av hela sin själ, och hennes stora förtjusning är att göra främlingen intimt bekant med trakten kring Siljan. Käck, livlig, glad och präktig, sitter hon då i sitt stiltrogna Dalahem eller sin bekväma bil och förstår utmärkt att genom upplysningar och anekdoter ge den besökande dubbel behållning av vistelsen i denna minnesrika, underskö-na nejd.

"Det vilar något av lycka över Siljansbygden, en stämning av tyst, ljuv ro", har en känd författarinna en gång skrivit. "Man tänker sig alltid denna trakt i solsken".

Solsken råder visserligen icke alltid ens vid Siljan. Men under mulna som soliga dagar ger Persborg trevnad, frid, klarhet och glädje.

——::——

Brand- och Livförsäkrings-Aktiebolaget
SVEA
Göteborg.

Facklighet—eller mänsklighet?

Av *H—t H—n.*

Under rubriken "Ämbetet att vara husmoder" riktar signaturen "Mial" i en tänkvärd artikel i G. H. T. för den 29 december en ganska besk kritik mot den i våra dagar starkt framträdande organiserade, fackföreningsmässiga huslighet, som tyckes ha satt som sitt mål icke blott att höja hemarbetet i det allmänna medvetandet utan även att utropa det som kvinnornas enda ideella ämbete, ja, livskall. Efter att ha framdragit en del belysande exempel på hur en propaganda i denna riktning bedrives av i saken intresserade huslighetsexperter, hemorganisatörer m. fl., m. fl., kan artikelförfattarinnan icke förvägra sig nöjet att göra följande reflexion:

"Om i en tid som vår — en tid som av pessimisterna betecknas som Ragnarök och som endast för den förhoppningsfulle svärmaren ter sig som en övergående skärseld — vi verkligen ha rättighet att betrakta *vårt* kök och *vårt* skafferi och *vårt* linneskåp som världens centrum så få vi ju i Guds namn be om så många patenthusmödrar som möjligt. Men för en uppfattning som menar att inte ens hemmets kvinna får låta de dagliga omsorgerna skymma världsbildens proportioner, är denna husmoderstyp sannerligen intet föredöme. Hon må för all del ha rättighet att driva *sin* intressepolitik som alla andra partigängare i vår ofullkomliga värld. Men den vällovliga egoismen draperad i *idealitetens* täckmantel ska vi be att få betacka oss för."

Det är onekligen ganska välgörande att påträffa ett dylikt uttalande från ett såsom man har all anledning att förmoda auktoritativt håll. Det enda man möjligen skulle kunna anmärka till husmödrarnas fördel är att de sannolikt själva ha föga del i detta överidealiserande av deras gärning. Fastmera torde de väl som kast ha blivit omhändertagna av en utifrån kommande egoistisk intressepolitik. För den utanför dessa intressen stående förefaller det ju snarast löjligt att husmodern skall betraktas som en alldeles särskild slags kvinna, som, hänvisad till en starkt begränsad värld, skall matas med en särskild för hennes kall lämpligen gallrad lektyr.

Ty med all uppriktig aktning för husmoderskallet får man väl dock först och sist betrakta husmoderns uppgift såsom ett arbete, som varken är mer eller mindre ideellt än vilket annat arbete som helst. För en gift kvinna betyder det ju endast att hon ägnar sig åt den uppgift som ligger hennes nya ställning närmast. Och när den ogifta kvinnan väljer denna bana blir det väl oftare omständigheterna, det vill med andra ord säga saknaden av specialutbildning för en annan förvärvsgren, än den utpräglade hågen som avgör hennes val. Med dessa fakta för ögonen understryker man gärna Mials mening att ett apoteoserande av denna gärning, som är betingad antingen av nyttan eller nödvändigheten är liktydigt med att förlägga begreppet idealitet till fel plats.

Överhuvud torde livets intressen kunna uppdelas i två kategorier: egoistiska eller privata och altruistiska eller gemensamma. Det är som Mial så riktigt anmärker ett egoistiskt intresse att sköta om sitt hus. Men det är att driva egoismen för långt att begära att hela världen skall intressera sig för hur det sker. Dylikt är att nöta ut sinnet med ett fackintresse, som tillhör arbetsområdet och som bör odlas — och stanna där.

Om den renodlade husmoderstypen under tidernas lopp icke kunnat undgå att draga ett sken av löje över sig, beror det väl just på att hon i sin naiva övertro på sitt kalls betydelse låtit de dagliga omsorgerna så skymma världsbildens proportioner att hon liksom snigeln dragit sitt hus med sig överallt. Vem har icke i sällskapslivet uttråkats av denna av sina småbestyr förhäxade husmor, som lever om alla sina förtretligheter, och repeterar alla sina gärningar ända till många år tillbaka!

Anmärkningsvärt nog hör man aldrig de ute i livet arbetande kvinnorna på samma sätt detaljera sitt arbete. Och det skulle väl knappast löna sig att de försökte! Att ett sällskap med relativt tålamod åhör en husmors berättelse om hur mycket damm som faller, hur många skjortor som strukits in och hur många par strumpor hennes pojkar göra åt i veckan hör ej till ovanligheten. Men man tänke sig samma sällskaps hållning, om exempelvis en kvinnlig kontorist sökte vinna dess intresse genom att omtala, hur många poster hon fört in i kassaboken, hur många brev hon besvarat och allegat hon tagit emot eller om en lärarinna satte sig att repetera den senaste terminens alla läxor!

Om man i det offentliga medvetandet kunde få hemarbetet reducerat till vad det är: en plikt som varje annan, som skall fullgöras utan att ordas om, skulle en stor materiell tyngd lyftas från vårt sällskapsliv. De få stunder det förunnas oss människor att vara tillsammans böra adlas av andra intressen med friare och vidare horisonter. Vår tid är sannerligen nog krass och realistisk ändå,, utan att den stora del av mänskligheten, som husmödrarna bilda, skall kädjas vid sin vardagliga uppgift som vid ett livskall nog högt och innehållsrikt att utfylla hela deras tillvaro.

Säkerligen äro husmödrarna själva de första att betacka sig för denna "livslögn". Åtminstone äro tusentals av dem hjärtligen glada över varje ögonblick de få utbyta dessa plikter, som skola fyllas, mot de intressen, som kunna talas om. Att helt få kasta loss från den dagliga gärningen, att få vistas en stund i en miljö, där andra frågor än mat och kläder dryftas och där ingen stör dem med Uriabuden att smöret är slut eller att grädden skurit sig — detta betyder för dem liksom för hela den övriga mänskligheten andlig rekreation — idealitet. Men dessa husmödrar förstå liksom gamle Axel Oxenstierna att lägga av bekymren med kläderna. Det är husmödrar av den typen vi behöva fler och fler. Intellektuellt vakna, allmänintresserade medmänniskor! Icke fack-fanatister, som gräva ned sig över öronen i den materiens värld, som det visserligen är en levernets plikt att bruka, men dock icke så att att sinnet blir armt och främmande för alla större och ädlare känslor och hågen likgiltig för de allmänna strävanden, vari mänskligheten manifesterar sin tappra tro på högre och ideellare mål.

——::——

Ler göteborgaren mindre än andra svenskar!

En infödd göteborgska, numera bosatt i Stockholm, men som firat helgen i sin hemstad skriver till oss:

"Innan jag lämnat Göteborg kunde jag aldrig förstå, varför man fann göteborgarna tråkiga. Jag tyckte de voro precis såsom andra människor. Men när jag nu efter några års frånvaro återvände för att jula i min gamla hemstad slog det mig, att det dock var en viss prägel över Göteborg, som jag aldrig märkt förut. Jag har grubblat över vari detta vissa ligger och slutligen kommit till resultatet att göteborgaren ler för litet. Ja, jag tror till och med att han ler mindre än någon annan svensk. Denna obenägenhet att använda sig av det enda mimiska företräde vi människor äga framför djuren ger ovillkorligen åt folkfysionomien något dystert, högtidligt och bekymrat, som icke kan undgå att sätta sin prägel på staden i dess helhet.

I Stockholm ler folk ständigt. Vid hälsningar, på spårvagnen, på promenaden, kort sagt så ofta att leendet alltid ligger såsom ett återsken över stockholmarens drag. Detta är vackert och upplivande. Jag skulle vilja kalla Stockholm den leende staden.

Men även på andra platser har man lättare att le tyckes det mig, än i Göteborg. Jag drar denna slutsats bland annat därav att jag själv i ingen annan stad jag vistats, känt mitt eget leende så hemlöst och opåkallat som i Göteborg under de dagar jag nu under helgen tillbragte där såsom gäst och främling.

Detta till trots bevarar jag ogrumlad min gamla övertygelse att göteborgaren ej är tråkig. Jag vet att det finns mycken humor på botten av det göteborgska lynnet, och att göteborgaren, när han privatim släpper sig lös, kan både skratta och skämta lika friskt och bra som vilken annan svensk som helst. Men offentligen, det har jag nu fått blicken öppen för, bär han en missvisande mask, som varken klär eller gläder.

Därför le litet mera, präktige göteborgare! Låt den privata älskvärdheten få en offentlig återspegling i mimiken, och staden skall bli oemotståndlig!"

Så långt vår insändarinna. Har hon verkligen rätt? Vi låta frågan utan alla kommentarer gå vidare till våra läsare. Kanske känner sig någon manad att med stöd av erfarenheten ta göteborgaren i försvar mot påståendet att han skulle le mindre än någon annan svensk.

——::——

AKTIEBOLAGET
GÖTEBORGS BANK
GÖTEBORG STOCKHOLM
100 avdelningskontor i västra och östra Sverige
Grundad år 1848
Egna fonder Kr. 78.750.000
Emottager penningar å sparkasse-, kapital- och depositionsräkning till högsta gällande ränta.
Utlämnar hemsparbössor.
Bankens notariatavdelning förvaltar föreningars och kassors medel, enskilda förmögenheter samt testaments- och förmyndaremedel.
Obligations- och fondavdelningar.
Fullständig bankrörelse i övrigt.

The Florist's Telegraph Delivery Association U. S. A. samt Blumenspenden-Vermittlung, Berlin äro två internationella sammanslutningar av blomsterhandlande med representanter jorden runt.
Genom dessa sammanslutningar möjliggöres att å nästan vilken plats som helst få blommor expedierade under garanti för utförandet.
Inga extra omkostnader under förutsättning att brev hinner fram till dag för önskad leverans, i annat fall betalar kunden telegrammet.
Order mottages för utförandet å alla platser av
VASA BLOMSTERHANDEL
Gustaf Ekman
Storgatan 31 Tel. 4314 — 10365
Telegram "Vasa"

Handskkompaniet
Drottninggatan 42
TELEFON 15379
GÖTEBORG
ALLTID TREVLIGA NYHETER I
HANDSKAR och VANTAR

Vill Ni göra affärer i det livskraftiga Småland, söker Ni den förträffliga småländska arbetskraften, idealisk både för hus och hem, fabrik och kontor, då är den absolut säkraste vägen
SMÅLANDSPOSTEN
som har provinsens största upplaga, ja en av de största i svenska landsorten:
12,985 i postupplaga 16,200 i totalupplaga
Utgivningsort: VÄXJÖ

Tiden för prenumeration
å
den moderata länstidningen
BOHUS-POSTEN
— Tidning för landskapen Bohuslän och Dalsland —
är nu inne.
Prenumerationspriset är endast 6:— kr. för helt år postarvodet inberäknat
Koncentrera Eder annonsering för Bohuslän å Bohus-Posten, som har en stor och jämn spridning i hela länet bland den burgna och köpstarka publiken

MERKUR-TVÅLEN
är även som badtvål den förnämsta.

Konstflitens Flossamatta
Tjock, varm, vacker, slitstark. Relativt billig.
Mattan för det burgna, välombonade, med kultiverad smak inredda hemmet
KONSTFLITEN Göteborg 3.

Offentliga nöjen.

Stora Teatern
Varje afton kl. 7,30
Tiggarstudenten.
Söndag kl. 1,30 Matiné:
BAJADÄREN.

Lorensbergsteatern.
Söndag kl. 2 Barnföreställning:
ASKUNGEN.
Låga biljettpriser.
Kl. 8: *Obs. tiden!*
Det var en gång.

Nya Teatern.
Söndag kl. 8 för sista gången
Fabrikstösen.
Måndag ingen föreställning.
Tisdag kl. 7,30 (*halv* åtta) Premiär:
SVENSKAMERIKANARE.
Folkskådespel med sång och dans i 6 akter.

Lilla Teatern.
Lördag och söndag kl. 7 och 9,
övriga dagar kl. 8:
Skepparegatan 40.
Söndag kl. 1,30 Matiné:
HEMSLAVINNOR.

Sportkängor
för
Herrar, Damer o. Barn
största urval hos
City
Skomagasin
Kungsg. 51 *Tel. 9179*

TEATER.

Varken i Stockholm eller Göteborg kunna teatrarna vid årsskiftet blicka tillbaka på ett i ekonomiskt avseende lysande spelår. Vad huvudstaden angår räddades ju situationen i elfte timmen genom Runar Schildts skådespel Den stora rollen, ett icke allenast litterärt betydelsefullt verk utan även en synnerligen god kassapjäs. När *Lorensbergsteatern* nu står beredd att efter Holger Drachmanns sagokomedi "Det var en gång" upptaga den stora rollen kan man endast hoppas att publiken även här skall skänka skådespelet samma uppskattning som i Stockholm. Vår största talscen har ju förut med framgång prövat sina krafter på stora uppgifter, och även om den icke kan besätta rollerna med lika överlägsna förmågor som K. Dramatiska teatern, nämligen en Svennberg, Lars Hanson och Maria Schildknecht, tala många skäl för att vi ha att motse en mer än vanligt intressant premiär.

Från *Stora Teaterns* ljusreklam flammar nu som första nyårsprogram *Tiggarstudentens* populära namn. Det är ett namn som drar. Den dramatiska livfullheten, de gamla välkända melodierna, den sprudlande livsglädjen i denna Millöckers operett lockar som ett glatt minne från en lyckligare framfaren tid. Hr Martin Öhmans namn borgar även för att huvudpartierna sjungas med all vederbörlig glans och bravur och hr Oscar Textorius' dito för att en äkta operettfigur icke saknas.

På *Nya Teatern* kommer den ännu ungdomliga och väl bibehållna Fabrikstösen att redan denna vecka avlösas av folkskådespelet Svenskamerikanare, som i sina 6 akter även bjuder sång och dans. Med kännedom om direktör Selanders säkra smak och lyckliga stjärna ana vi att pjäsen är ett gott förvärv och att den kommer att tillföra Nya Teatern de många fullsatta salonger som dess stora vänkrets önskar.

——::——

Drömmens mysterium.

Av * * *

II.

Man har, som i föregående artikel nämndes, genom experiment fått rätt goda bevis för att sömnen är *fylld* av drömmar, ehuru vi vanligen minnas endast en bråkdel av dem, när vi vakna.

De flesta av de drömmar, vi komma ihåg, äro influerade av den föregående dagens upplevelser och sinnesintryck, ehuru det hela vanligen uppträder i förklädd och färgrikare gestalt.

Man har t. ex. under dagen kommit ut på gatan, vilken är våt efter ett nyss fallet rägn och tänker helt flyktigt: "Så förargligt, mina skor kanske bli våta". På natten får man tillbaka denna lilla episod i en praktfull dröm: Man vandrar utmed havsstranden en solig sommardag. Vinden blåser, vågorna dansa, himlens blåa valv är molnfritt och man njuter intensivt av sitt sorgfria väsende, då med ens havet börjar stiga, den nyss så fasta strandbädden ger efter och vattnet tränger upp därnerifrån. *Man känner sig våt om fötterna* och skyndar inåt land —

Det dagliga livets arbete spelar, som nog en och var erfarit, ofta in i drömmen; man gör affärer, härjar i köket, man är anställd vid en tidning, som skall gå i press, och man har inte en enda artikel skriven till den, eller det är julafton och man har glömt att göra i ordning lutfisk o. s. v.

Gamla minnen dyka också gärna upp i drömmen. Man går i skolan, återser ungdomsvänner, genomlever händelser från gångna tider o. s. v.

Dessa drömmar äro, ehuru ofta roande för den som ägnar dem något studium, dock av mindre intresse — de äro ju så "naturliga".

Men det finns andra märkligare och oförklarligare. Med stöd av drömlivets företeelser har man ansett sig äga rätt att göra den frågan. Finnes i vårt undermedvetande, vilket, enligt vad den modärna psykologiska forskningen tror sig ha funnit, så livligt spelar in i våra drömmar, ett minne som går längre tillbaka än till vårt jordelivs början? Och i så fall är detta minne ett arv från våra förfäder, eller föra vi det med oss från våra egna tidgare jordeliv? Åtskilliga vetenskapliga forskare på drömlivets område omfatta med bestämdhet den förstnämnda åsikten, under det att teosoferna, som tro på återfödelsen, finna den andra förklaringen sannolikare.

Professor Stanley Hall, som håller sig till "arvteorien", fäster uppmärksamheten på de skräckdrömmar särskilt barn ofta plågas av, och vilka äro kända under namnet "nattmara". Om man väcker ett sovande barn, av vars häftiga kastningar och jämmer man förstår, att det plågas av en ond dröm, kan det vanligen icke beskriva vad det drömt, det vet endast, att "ett något" ingivit det en förfärlig fruktan och fasa.

En sådan skräckdröm, påpekar professor Hall, kan icke stå i förbindelse med barnets egna upplevelser. Den kan sålunda icke vara en minnesdröm. Barnet har aldrig i vaket tillstånd erfarit vad fruktan och fasa vill säga — drömmen kan sålunda icke häller vara en på dessa känslor uppbyggd fantasiskapelse. Man måste därför antaga, att de formlösa skräckinjagande skuggor, som i drömmen martera barnet stiga upp ur dess undermedvetande, vilket mottagit dem som ett minnesarv efter gångna tiders människor.

Den berömde schweizisk-amerikanske zoologen professor Agassiz fick genom en gåtfull dröm lösningen på ett problem, som livligt sysselsatt hans tankar. Man hade funnit ett stenblock, vilket inneslöt en förstenad förhistorisk fisk. Allt vad man såg av den var en liten del av konturerna. Det gällde emellertid att hugga ut fisken ur blocket i oskadat skick, och man hade icke en aning om dess utseende! Man vågade icke låta mejseln börja sitt arbete.

Då drömde professor Agassiz under tre på varandra följande nätter, att han såg fisken frigjord från stenblocket. Efter den tredje drömmen satte han sig i halvsovande tillstånd upp i sängen och nedkastade i mörkret en blyertsteckning av fisken på ett papper. När han påföljande morgon vaknade, fann han teckningen och lät verkställa uthuggningen av marmorfisken därefter. Ritningen visade sig därvid fullt tillförlitlig.

Vilken kraft spelade in i denna egendomliga dröm? Varifrån fick professor Agassiz sin kunskap om utseendet hos denna förhistoriska fisk, till vilken varje motstycke saknades? Var den ett från förfäderna ärvt minne, eller minnet av en kunskap, vunnen under ett avlägset jordeliv? Var det ett utslag av den allvetenhet, man tror att undermedvetandet sitter inne med, alltså "klarseende", eller var det andevärlden som här lämnade sin hjälp? Alla dessa uttydningar hava försökts, utan att någon av dem med visshet kan betecknas som den rätta.

En erfarenhet som nog åtskilliga människor gjort är, att man kan drömma sig vara en helt annan person än den man verkligen är, att drömmen utspelas i en främmande, men dock egendomligt bekant miljö, att man är omgiven av människor, som man aldrig sett, men vilka i drömmen uppträda som nära anförvanter och vänner, med vilka man är helt förtrogen. Man finner sig vara medspelare i en eller flera akter av ett kanske högintressant livsdrama.

Återigen framställa sig en del frågor. Är man själv författare till skådespelet? Huru då förklara, att handlingen ofta utvecklar sig på ett sätt, diametralt motsatt det man önskar? Tecknar man själv dessa underbara kulisser av gamla borgar eller ålderdomliga städer, äger man verkligen en fantasi, tillräckligt rik för att befolka denna värld med olikartade, karaktäristiska gestalter, att i dem inblåsa livets anda och att i deras mun lägga repliker, som överraska, skrämma, glädja eller synas en förhatliga?

Eller genomlever man i drömmen sina förfäders minnen? Är det egna minnen från ett tidigare jordeliv som här upprulla sin sagoväv?

Att man icke själv alltid behöver vara författare till sina drömmar vet man därav, att barn och okunnigt folk kunna drömma om långt tillbaka liggande tider, om vilka de sakna varje kunskap och föreställning, men vilkas förhållanden deras drömmar på ett sant sätt återspegla. Här måste man tydligen räkna med ett drömminne med rötter hos hänsovna generatoner, ärvt eller förvärvat.

Många författare hava i drömmen mottagit inspirationer till sina verk. Så har t. ex. varit fallet med den italienske skalden Tasso, den engelske författaren Robert Louis Stevenson, Lord Byron, Voltaire m. fl. Ännu oftare hava sådana inspirationer mottagits under "vakna drömmar", ett vaket men frånvarande och med vanlig sömn närstående tillstånd. Här kunna nämnas några kända namn, Milton, Walter Scott, Pope, Rousseau, De Quincey, Charles Lamb m. fl.

Charles Dickens har skrivit följande om sina vakna drömmar: "Det synes, som om människans själ understundom är ett instrument, på vilken någon okänd makt spelar. När jag sätter mig ner för att skriva en bok, är det någon vänlig makt, som visar det alltsammans för mig och ber mig vara uppmärksam — jag tar det icke ur mitt eget inre — jag försäkrar det — utan jag *ser* det — och skriver ner det."

John Bunyan fick uppslaget till sitt märkliga religiösa verk "Kristens resa" i en drömvision.

Robert Louis Stevenson har i sitt arbete "Across the Plains" ägnat ett kapitel åt skildringen av sitt egendomliga drömliv. Efter att på ett målande sätt ha berättat om sin barndoms och ungdoms skräckdrömmar, vilka beredde honom mycket lidande, skildrar han den säregna utveckling drömlivet tog, sedan han blivit vuxen och ägnat sig åt författarskap.

Hans drömmar formade sig nu till berättelser, vilka uppfördes som teaterpjäser i hans drömvärld. Han talar om aktörerna som tomtar. Deras spel var till en början långt ifrån konstnärligt — de små skådespelarne liknade mest barn, som roade sig och honom på bästa sätt med löst och nyckfullt sammansatta fantastiska scener. Stevenson kom emellertid på den tanken, att dessa drömupplevelser kunde bli honom till nytta i hans författarverksamhet, och han begär av komedianterna, att de skola lägga allvar i leken och ge honom skildringar med början och slut och en logiskt fortskridande handling. De förstå honom genast och spela med iver nätterna i ända för den roade åskådaren, vilken nu icke, som i barndomen, isas av skräck utan hjärtligt applåderar vad de små aktörerna visa honom. "Bravo! Bravo. Jag har det! Det kommer att duga!" Hans entusiasm i sömnen försvinner ibland, när han vaknar. Han har varit för djupt insomnad, han har tappat bort åtskilligt av drömmen, teaterfolket har icke lyckats på alla punkter, och drömberättelsen är full av absurditeter. Men mycket ofta äro drömmarne utomordentligt lyckade och Stevenson säger: "Gud välsigne de små, de ha givit mig bättre historier, än jag hade kunnat skriva själv."

Stevenson trodde att drömskådespelarne också hjälpte honom vid nedskrivandet av de historier, de visat honom i sömnen.

Han har vidare berättat en egendomlig episod, vilken har samband med hans märkliga roman "D:r Jekyll och Mr Hyde", känd antagligen för en mycket stor svensk allmänhet genom den filmatisering av romanen, som visats av våra bios.

Stevensom hade länge umgåtts med tanken att skildra den mänskliga dubbelnaturen, striden mellan den goda och onda människohalvan. En roman, som han skrivit över detta ämne hade kommit tillbaka från förläggaren. Missmodig slungade Stevenson manuskriptet i elden och började i sitt inre ivrigt leta efter något nytt uppslag, likgiltigt vad. Han b fann sig nämligen i penningsvårigheter. Andra natten uppfördes på hans drömteater en scen, vilken gav honom uppslaget till romanen "D:r Jekyll och Mr Hyde". Han såg den ondskefulle Hyde, eftersatt av några personer för ett av honom begånget brott, taga ett pulver, vilket återförvandlade honom till d:r Jekyll. Det var allt, men romanens "intrig" var härmed funnen, och dess utformande verkställde Stevenson i vaket tillstånd, dock, som han trodde, med bistånd av sina små trogna hjälpare.

Liknande erfarenheter av andra författare skulle kunna anföras, men det berättade torde vara nog som belysande exempel.

Nästa artikel skall handla om "Väktaren av tröskeln".

——::——

Dåligt minne.

Av *MARGARETA HEIJKEL.*

De flesta äldre människor klaga över dåligt eller försvagat minne och stödja sig därvid på det ledsamma sakförhållandet, att de "glömma så lätt".

Men det egendomliga inträffar, att de vid tillfrågan visa sig ha ett briljant minne ifråga om allt, som ligger långt tillbaka i tiden, såsom i barndomen och ungdomen.

Vore verkligen minnesförmågan *försvagad*, så skulle naturligtvis dessa tidiga och föga viktiga upplevelser i första hand slukas av glömskan. När så icke är fallet, ha vi anledning tro, att det icke är något fel med själva vår förmåga att minnas, utan att det är något annat, som spelar in och ligger till grund för denna glömska, som både bereder oss besvär och obehag i vårt liv och gör oss nedstämda, därför att den kommer oss att misstänka, att våra själsförmögenheter äro på retur.

Hur kommer det sig, att vi kunna minnas händelser, personer, berättelser, leksaker, naturbilder o. s. v. från vår barn- och ungdom, när vi som

VITVARU-MAGASINET
Expositionshallen KUNGSGATAN 38—40, 1 tr. upp. Tel. 14690.
Största urval av NYHETER i:
DAMUNDERKLÄDER, BABYUTSTYRSLAR, BARNUNDERKLÄDER,
DUKTYGER HANDDUKAR FÖRKLÄDEN

KOBBS ÄKTA KINESISKA TÉER
PEKING · CANTON · HONGKONG
OBS! LILAFÄRGADE ETIKETTER

KOBBS ÄKTA CEYLON TÉER
FINASTE CEYLON · ZARYANA
(GRÖN ETIKETT) (GUL ETIKETT)

Önskar Ni ett verkligt fint och oförfalskat Te begär då av ovanstående märken.

I PARTI FRÅN **M. S. KOBBS SÖNER, Göteborg**
NORDENS ÄLDSTA OCH FÖRNÄMSTA TÉIMPORT
Etablerad 1809.
Kontrollant: Stadskemisten i Göteborg, Doktor J. E. Alén.

Köp
Olof Asklunds
Bröd
Det är bäst

Varje förståndig husmoder
använder
Pellerins Margarin
i hushållet

äldre ha svårt att komma ihåg nästan allting, människors utseenden och namn, filmer som vi se, böcker och tidningsartiklar som vi läsa?

Låt oss försöka en förklaring!

Ett litet barn är av naturen nyfiket och vetgirigt, utmärkta förutsättningar för ett intresserat, skarpt och uppmärksamt iakttagande. Det kan i timvis och dag efter dag betrakta bilderna i samma bok. Det nöjer sig icke med ett flyktigt helhetsintryck, utan fäster sig vid varje den minsta detalj, varje parti i bilden, vilken på detta sätt etsas in i dess minne. Barnet vrider och vänder hundratals gånger på en leksak, tröttnar icke på att betrakta och undersöka den.

Det ägnar samma intensiva uppmärksamhet åt allt, som det kommer i beröring med, och alltid endast åt *en* sak i sänder. Även dess öron stå på spänn. Det frågar om och om igen samma sak, det begär att få höra samma saga många gånger och lyssnar med oförminskat nöje och intresse.

Ligger det någon förnuftig mening häri? Alldeles självfallet! De mottagna intrycken bli djupa, skarpt framträdande i fråga om detaljerna och förena sig på ett oupplösligt sätt med minnet. Men icke nog härmed. Det vill synas, som om uppfattningsförmågan därigenom i utomordentlig grad uppövades. Vilka massor av kunskaper förmår icke skolungdomen att slå i sig utan alltför stor möda. Vår egen erfarenhet går också ut på, att den tid vi hade lättast för att lära och minnas var den första ungdomen.

Vad är det som gör, att vi som vuxna, ehuru vi känna, att vårt förstånd är större, vår slutledningsförmåga skarpare, vår energi målmedvetnare, äro mindre "läraktiga" än vi voro i yngre år.

Det beror helt säkert på att ingen, icke våra föräldrar, icke våra läkare och allra minst vi själva tänka på att vidmakthålla och ytterligare utveckla vår medfödda förmåga av koncentrerad uppmärksamhet och intensivt iakttagande, vilken förmåga till betydande del bestämmer också uppfattnings- och minnesförmågan. Redan hos många skolungdomar börjar ouppmärksamheten att bli vana. De läsa sina läxor med tankarne på annat håll, förstrött lyssna de till vad läraren säger under lektionerna.

Det är högst få människor — avundsvärda äro de i sanning! — som lyckas bärga barndomens omätligt dyrbara förmåga av koncentrerad uppmärksamhet med sig in i det vuxna livet som en bestående tillgång. Hos de allra flesta är den ställd på fortsatt avskrivning, ehuru förlusten vanligen icke märkes, förrän dess här ovan påpekade yttersta resultat, "det dåliga minnet", gör saken uppenbar.

Och dock lida vi skada därav dagligen!

Den mänskliga hjärnan kan icke tänka mer än *en* tanke åt gången — i annat fall skulle ett tanke-kaos uppkomma — men om uppmärksamheten icke kan uteslutande samlas om och bindas vid en bestämd uppgift skall tanken, i stället för att ivrigt och intresserat syssla endast med dessa, sväva ut åt andra håll och i arbetet inblanda en mängd ovidkommande, förvirrande och hindersamma element.

De flesta av oss sakna i mer eller mindre grad förmågan att koncentrera uppmärksamheten. Vår iakttagelseförmåga liksom vår uppfattnings- och minnesförmåga lida därav.

Vi tycka, att vi läsa en tidningsartikel uppmärksamt, och att vi fullständigt veta vad den innehåller. Ett försök att ur minnet uppteckna de däri framförda tankarne skall visa oss, hur många detaljer som gått oss förbi. Efter ett par dar skall den värdefulla artikeln, som kanske kostat författaren mycket arbete, vara utplånad ur vårt minne. Vi glömma detaljerna i en roman på en månad och i en film på ett par veckor. Händelserna i vårt liv flyta i minnet ihop till en enda massa, i vilken vi endast kunna återfinna de viktigaste episoderna. De oss omgivande föremålen se vi, utan att kanske äga en enda klar och fullständig minnesbild av något av dem. Hur ser den gata ut ni dagligdags går till och från ert arbete? Hur många hus finns där, hur äro de byggda, vad finns det för affärer, vad skyltas det med i butiksfönstren? Kommer ni ihåg ett enda av de obekanta ansikten ni sett på er promenad? Vet ni utan undersökning hur er skrivbordslampa *i detalj* ser ut?

— — —

En tröst i bedrövelsen är, att vi kunna öka vår andliga vitalitet och få den större än någonsin.

Det första vi har att lära är att behärska vår tankeverksamhet. Att kunna samla våra tankar om den uppgift vi själva bestämma och icke syssla med något annat bredvid, icke ens med oss själva. Inga tankeutflykter åt något annat håll, ingen tanke på vad som skall göras *sedan!* Hava vi lärt detta hava vi också förvärvat förmågan att *vila* vår tanke, d. v. s. att, när vi så önska, kunna koppla ifrån tankemaskineriet, att icke tänka på något alls — ett utomordentligt behagligt tillstånd och en härlig rekreation för en ansträngd hjärna!

Därefter gäller det att uppöva iakttagelseförmågan. Här måste man gå barnets väg. Man äger icke dess nyfikenhet och vetgirighet som sporrande krafter, men man har sin *vilja* att mobilisera.

Tag ett föremål på ett skrivbord. Betrakta det mycket noga och upp teckna sedan ur minnet alla edra iakttagelser. Jämför listan med föremålet som ni åter noggrannt undersöker — hur mycket är det ni icke fått med! Förnya undersökningen följande dag och ni skall göra nya fynd.

Genom övningar av detta slag skärper man uppmärksamheten, iakttagelseförmågan blir större, uppfattningsförmågan snabbare, de mottagna intrycken bli detaljrika, klara, distinkta, livfulla och förbindas på ett outplånligt sätt med minnet.

Ni kan själv skaffa er ett bevis för att vad här ovan sagts har sanningsvärde. Tag ett föremål och betrakta det på det flyktiga sätt som ni brukar. Slut ögonen och försök framkalla en klar och detaljerad minnesbild därav. Ni får till svar en otydlig bild *utan* detaljer. Granska föremålet noga, först varje enskild del, dess proportioner, dess utseende, betrakta sedan föremålet i dess helhet, följ konturerna, bilda er en fullständig uppfattning om hur de olika delarne förhålla sig till varandra o. s. v. Slut sedan ögonen — den minnesbild ni nu får, är skarpt framträdande. Låt ett par veckor gå och frambesvärj åter samma minnesbild — den har kvar hela sin klarhet! Och ni som trodde er ha dåligt minne!

——::——

NORDISKA HANDELSBANKEN
STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ
122 AVDELNINGSKONTOR
Emottager insättningar mot högsta gällande ränta.
Uthyr brand- och dyrkfria förvaringsfack.
Förmedlar köp och försäljning av aktier och obligationer.
Emottager mot billig avgift (s. k. öppen deposition) alla slags värdehandlingar. Avkastning redovisas omedelbart till deponenten.
Emottager till förvaring i kassavalv (s. k. sluten deposition) förseglade lådor, konvolut o. dyl.

BRÄUTIGAMS KONDITORI
REKOMMENDERAS

Vitrums FERROL
är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.
Tillverkas å
Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Laboratorium, Stockholm.
Originalflaska om 500 gr. Nedsatt pris 3:25.
Fås på alla apotek.
Om Vitrums Ferrol ej finnes på närmaste apotek, tillskriv fabrikanten, Apoteket Vasen, Stockholm.

Alla som köpa
SPISBRÖD
från
Göteborgs Ångbageri
säga att det är
främst i skörhet och god smak.

Lilla Vilohemmet
Tel. 272. Alingsås. Tel. 272.
REKOMMENDERAS!
Förfrågn. ställas till frkn Lotten Nordgren

Hotell & Pensionat
Clara Johansson.
Kungsgatan 51, Stockholm.
Ljusa hemtrevliga rum. Moderata priser.
Förstklassigt! Centralt!
Rikstel. 13554. Allm. tel. 24241.

Bråsths Konditori
Victoriagatan 1 B (hörnet av Storgatan)
REKOMMENDERAS.

Stora nyheter.

Den utländska pressen meddelar sin kvinnliga läsekrets märkliga nyheter.

Modet för 1924, förklaras det, är att damerna skola bära stora broderade monogram på framsidan av hattarne. Detta är en mycket fin, antiorientalisk idé. I Orienten dölja kvinnorna sig blygsamt bakom slöjor. Deras västerländska systrar önska i stället bliva kända. Monogrammet ger intresserade en diskret antydan om den ifrågavarande damens namn och monogrammets bjärtare eller lugnare färger antyda hennes sinnesart.

Även i fråga om håruppsättningen stunda nya tider.

Det är icke längre modärnt med denna blanka slätkamning som kommit vederbörande att se ut som om hon just räddats ur sjönöd. Det nya modet föreskriver den diametrala motsatsen. Håret skall vara krusigt som hos de vilda skönheterna på Fidjiöarne och spjärna ut åt alla håll som om det rest sig av skräck.

——::——

BREVLÅDA.

Prenumerant, Malmö. Vi äro förtjusta över Er älskvärdhet. Hjärtligt tack och allt gott igen!

A—ie W—dt. Det var originellt att räkna söndagen som veckans första dag! Tror Ni verkligen att Vår Herre skapade den första dagen att vila på?

Politiskt vimmelkantig. Sörj icke över att Ni icke vet, vad hela världen helst borde glömma!

Småstadsbo. Vi tro gärna på idyllen i Er gamla stad. Men i villasamhällena mossas ingenting. Och det är dock tiden som patinerar.

Bilhatare. Det är skada att Ni saknade vittnen vid tillfället i fråga. Men vad som man *aldrig* bör underlåta när en bil kör med otillåten fart är att skriva upp numret. Ett sådant nummer *kan* komma till nytta.

Malla, Alingsås. Hjärtligt tack, Kommer vid tillfälle.

Ebba Hj—n, Örebro. Våra tankar ha tydligen mötts. Se artikeln i detta nummer!

I främlingland. Om Ni visste hur en sådan skrivelse som Er värmer hjärtat. Uppgiv adress skola vi sända något som vi tro skall bereda Er glädje.

Ung och dum. Att Ni är ung röjer Ert brev — men dum — nej! Det är både reson och flykt i Era planer, och vi äro övertygade om att Ni skall lyckas realisera dem.

Färsk FISK
Hansson & Silfverstrand
FISKAFFÄR
Bazargatan 8. — Tel. 95 80, 15 380

Amalia Gustafssons
Saluhallen 21—23
förstklassiga Charkuterivaror
rekommenderas. Tel. 1976.

A. Ellwén
Kött- och Fläskaffär
Saluhallen 133. Telefon 4481.
OBS!. Prima varor. Billiga priser.
Redbar behandling.

BERTHA ANDERSON
15 Korsgatan, Göteborg.
Stort urval av vackra **Ylletyger, Viyella** i ylle och bomull, **Bomullsflaneller.** Handvävda, färgäkta **Bomullstyger, Hvita Väfnader,** bästa fabrikat. **Strandkoftor, Lahmans Tricotunderkläder, Strumpor, Underkjolar, Snörliv, Reformliv, Näsdukar, Allmogegardiner,** stort urval, **Möbeltyger, Borddukar,** stor sortering vackra mönster, **Linneduktyger,** bästa fabrikat. **Handdukar, Sängtäcken, Filtar, Sticktäcken. Prima Ylle- och Bomullsgarner.**
BILLIGA PRISER.

Gyllenhamars
PATENTERADE
HAVREGRYN
Spara tid. — FÄRDIGKOKTA på 3 MINUTER. Spara bränsle.
OBS! VÅR HYGIENISKA FÖRPACKNING.

Tyger, Filtar,
Regnkappor, Linnevaror, Strandkoftor
utsäljes billigt direkt från lager.
S. Ericsons Klädeslager
Kungsgat. 32, 1 tr. Hörn. av Magasinsg.
OBS.! Nya adressen.

Varför plågas med dåligt kaffe då Ni kan få Swalanders kaffe! Butiker: Kungsg. 17 Korsg. 13, Bazar Alliance· Prova redan i dag! Säljes endast i egna butiker.

Ziwertz' Momentan
färgmedel för ögonbryn, hår och skägg, ögonblicklig verkan. Fäller ej vid tvättning. För hälsan oskadlig. Finnes i 4 nyanser. I parti och minut hos Kungl. Hovleverantör
Ziwert'z Eftr.,
Lorensbergsgatan N:o 7, Göteborg. — Tel. 1098

Praktiska Hushållsskolans
Småbröd och Kakor samt
Långedragsbröd
säljes varje lördag i
Smör- och Ostaffären Bazar Alliance N:r 60
Butiken är vid ingången från Bazargatan mitt emot Lax- och Konservaffären N:r 55.
Tel. 4570 till begge butikerna.
A. MAGNUSSON.

Sportkoftor
Moderna modeller.
SWEATERS
SCARVES
MÖSSOR
VANTAR
DAMASKER
Största sortering.
HERM. MEETHS A.-B
Vollmers-Meeths

Arla Mjölk
Distribution på glasflaskor.
—— Tel. 40781, 45699 ——

Gamla Hanna.

Av *C. T.*

Hon låg där blek och matt, och de grova händerna plockade på täcket.

Det var tyst och stilla i sjuksalen, då och då hördes ett sakta kvidande eller gled en sjuksyster med varliga steg genom rummet.

De gamla skrumpna armarna, som arbetat från morgon till kväll, hade nu lagt sig till vila.

Den fattiges sista, verkliga vila.

Kanske var det därför, som det gamla fårade ansiktet smålog i drömmen på den rena, vita kudden.

Han — hennes lilla guldgosse, — som hon vårdat och skött, burit på sina armar och långa skymningsstunder vaggat till sömn — han, som nu vuxit upp och blivit en stor, ståtlig gosse, hade lovat att komma och besöka den gamla trotjänarinnan.

Stora gossen — Herre Gud, lillbarnet mitt, nog minns gamla Hanna, när du med tindrande barnaögon stod vid den flammande spiseln och hörde på plättarnas fräsande i pannan — minns han, lillungen, den svåra tandvärken, som alltid försvann då han fick ligga på gamla Hannas träsoffa.

Och nu skulle hon, gamla skröpliga människan, ej få vara frisk, när han skulle taga sin examen.

I dag skulle han bliva student. Hon smålog för sig själv, när hon tänkte på, hur han för några månader sedan kommit ut i köket och lovat henne hela fem kilo kaffe, om han lyckades taga sin examen.

Alltid skulle han då skämta med henne, för att hon tyckte om kaffetåren.

Hon vände sig om i sängen. Hon måste meddela sig med sin granne, en gammal skrynklig gumma liksom hon själv. Så talade hon om för denna, att en stor ståtlig gosse, skulle i dag komma upp i sjuksalen och besöka henne, — till *henne* skulle han komma, och det glänste liksom en stolt segerkänsla i de gamla ögonen. Han skulle ha sin vita mössa i handen men den skulle han sätta på sig, för att hon skulle få se, hur bra han tog sig ut, — och fullt med blommor hade han också på bröstet; det fanns så många vackra flickor, som tyckte om honom.

Han hade själv skrivit och sagt att han skulle komma och besöka henne, och så hoppades han, att hon snart skulle bliva bra och komma hem och laga hans favoriträtt, märgpudding —, ja, det stod det allt i brevet.

Hon famlade på bordet efter sina brillor med runda glas och ullgarnsbindning vid näsan, och läste så brevet, som hon kunde utantill, för den andäktigt lyssnande gumman.

Så blev hon trött och det smög sig en vek, öm känsla in i hjärtat. Tänk om han lutade sig ned över henne och sade:

— Gamla Hanna, tack gamla kära Hanna, för all vård, för all kärlek. Nu ser du, att fastän jag blivit en stor herre, jag likväl ej glömt allt det goda jag har dig att tacka för.

Och då skulle hon räcka honom den lilla violbuketten, som hon, oaktat sina små tillgångar, skickat ner och köpt, och han kanske skulle fästa den vid sitt bröst vid sidan av de övriga fina och dyrbara.

Så låg hon och väntade och varje gång det tog i dörren strålade det till i hennes ögon och hjärtat klappade hastigare; nu . . . nu . . . nu kommer han.

— — —

Studentexamen var slut. De sista talen hade förklingat och arm i arm vandra sjungande ynglingaskaror hem.

Han hade nyss gått och lagt sig. Det var den stunden, då man gör upp sitt samvetes debet och kredit för dagen.

Nu, tycktes honom, fanns där intet annat än ljusa, glada minnen. Tänk att vakna i morgon, och verkligen vara student, få sätta mössan på huvudet och fri och ledig få vandra kring staden.

Ej behöva vakna med medvetande om försummade läxor och långa, sömniga timmar i skolan.

Hela livet låg som ett ljust, glatt öppet fält för honom och han plockade de närmaste blommorna och fäste dem, vårblommorna, vid sitt bröst men där borta lyste ännu härligare — — —

Där voro inga vissna — — —

Så kom han att tänka på sitt löfte, på henne — — —

Han hade glömt att besöka den gamla — — —

Under nattens tysta timmar, då minnet klarnar, då tavlan av fantasien målas färgrikare än av det prosaiska dagsljuset, stod hon där levande för hans minne. Och han tycker sig se, hur sorgset hennes gamla ansikte är.

Så ser han henne, den gamla trotjänarinnan, husets allt i allo sedan 23 år tillbaka. Den långa backen uppför hade hon gått och knogat med den tunga torgkorgen in i det sista. Men då hade hon fått frost i händerna och armarna nekade till slut att göra sin tänst — — —

Och så hade hon farit till sjukhuset.

Han tyckte sig åter vara den lille gossen, som om söndagseftermiddagarna satt i hennes knä och med beundrande ögon skådade hennes skatter, som doldes av den gula byrån, där tvänne porslinshundar höllo vakt vid spegeln. Den översta lådan var den roligaste, det doftade av lavendel, så fort den öppnades. Där funnos koppar i guld och vitt med inskriptioner: "På födelsedagen" och "Minne från en vän". Där stod skrinet med alla snäckorna och korallerna på locket, som gömde porträttet av "gamla Hannas" vänner. Herrar som höllo händerna på knäet och sågo generade ut för att de hade helgdagskläderna på, och fruntimmer med åtsnörda liv och hår, som stramade vid tinningen. Där fanns också en annan ask, full med karameller och konfekt med vackert papper omkring — somliga voro svarta. Så funnos där röda bilder av gelatin med guldtryck på och som rullade ihop sig, när man andades på dem och en stor schalnål av äkta silver som föreställde en orm, som bet sig i stjärten. Den hade hon fått av sin fästman och den sattes varje söndag i den turkiska schalen, som var mjuk som silke och full av fransar. — Alla minnen stego upp för hans syn och han tänkte på alla de små tjänster hon så vänligt gjort honom. —

Tänk — om hon legat och väntat och glatt sig åt att han skulle komma. Det blev så varmt i bädden, han reste sig upp.

Nej, han måste, han måste gå till henne nu genast och tacka henne för allt.

Solen hade gått upp, det var en härlig vårmorgon.

Han ilade bort till sjukhuset. Han måste in — ville träffa henne.

Så kom han in i salen, sköterskan kom honom till mötes.

Han sökte sin gamla trotjänarinna — — —

Hon dog i går kväll. Han kom långsamt fram till bädden.

Hon låg med huvudet vänt mot dörren, liksom väntade hon någon.

Där silade in genom fönstret en klar varm stråle av vår, av liv och glädje, och den föll på det skrumpna ansiktet, på det gråa håret, på en knotig, mager gestalt, som i sina sammanknutna händer höll en frisk, doftande bukett av violer.

——::——